

Asia: VN/3884/2020

Korkeakoulutuksen saavutettavuussuunnitelma

Lausunnonantajan näkemykset saavutettavuuden edistämisen tavoitteista

Tavoite 1

1

Lisähuomioita tavoitteesta 1

Näemme hyvänä kirjata tavoite lakiin, joskin 4 § tehtäviin emme välttämättä sitä kirjaisi.

Tavoite 2

1

Lisähuomioita tavoitteesta 2

Korkeakoulukohtaiset suunnitelmat ovat hyvä väylä viedä kansallisia tavoitteita paikalliseen käytäntöön.

Tavoite 3

2

Lisähuomioita tavoitteesta 3

Näemme hyvänä kytkeä saavutettavuussuunnitelmien toteutumisen seurannan osaksi laadun ja laatujärjestelmien arviointia.

Saavutettavuuden kytkeminen osaksi tulosohjausta on toiminnan tuloksellisuuden kannalta tärkeää ja toivottavaa, mutta indikaattorien valinta on nähdäksemme melko hankalaa ja tulisi tehdä tarkasti miettien.

Tavoite 4

Lisähuomioita tavoitteesta 4

Pidämme hyvänä parantaa tiedolla johtamisen mahdollisuuksia, mutta näemme asiassa myös haasteita tietosuojan suhteen.

Tavoite 5

1

Lisähuomioita tavoitteesta 5

Näemme että foorumi edistäisi vuoropuhelua, parhaiden käytäntöjen edistämistä sekä asian painoarvon kasvattamista hyvin. Samalla tulee huolehtia tarpeeksi hyvästä edustavuudesta.

Tavoite 6

1

Lisähuomioita tavoitteesta 6

Kannatamme esityksiä lämpimästi, kunhan samalla rahoituksesta huolehditaan.

Tavoite 7

1

Lisähuomioita tavoitteesta 7

Yhtenäinen, digitaalinen palveluympäristö on erittäin tervetullut. Samalla tulee huolehtia siitä, ettei se ole ainoa vastaus moniin saavutettavuuden kysymyksiin.

Tavoite 8

1

Lisähuomioita tavoitteesta 8

-

Tavoite 9

2

Lisähuomioita tavoitteesta 9

-

Tavoite 10

2

Lisähuomioita tavoitteesta 10

-

Tavoite 11

1

Lisähuomioita tavoitteesta 10

-

Tavoite 11

1

Lisähuomioita tavoitteesta 11

Tavoite itsessään erittäin kannatettava, korkeakoulujen strategiat

Tavoite 12

1

Lisähuomioita tavoitteesta 12

-

Tavoite 13

1

Lisähuomioita tavoitteesta 13

-

Tavoite 14

1

Lisähuomioita tavoitteesta 14

-

Tavoite 15

1

Lisähuomioita tavoitteesta 15

-

Tavoite 16

1

Lisähuomioita tavoitteesta 16

-

Tavoite 17

1

Lisähuomioita tavoitteesta 17

Erittäin tärkeää, jotta saavutettavuus viedään käytännön toiminnan tasolle korkeakouluissa.

Tavoite 18

1

Lisähuomioita tavoitteesta 18

-

Tavoite 19

1

Lisähuomioita tavoitteesta 19

Tähän tulisi varata asianmukaiset resurssit.

Tavoite 20

1

Lisähuomioita tavoitteesta 20

-

Tavoite 21

1

Lisähuomioita tavoitteesta 21

-

Tavoite 22

1

Lisähuomioita tavoitteesta 22

Tärkeää tietoon pohjautuvan päätöksenteon kannalta.

Tavoite 23

2

Lisähuomioita tavoitteesta 23

Kannatamme opiskelijavalintojen kehittämistä ja monipuolisten väylien hyödyntämistä. Tärkeää on pohjata tämä tutkittuun tietoon. Tällä hetkellä ei esimerkiksi tiedetä, keikä hyödyttäisi ja keitä haittaisi avoimen väylän merkittävä laajentaminen. Ammattikorkeakoulujen yhteisen valintakokeen näemme tervetulleena askeleena, joka selventää ja yhdenmukaistaa hakutilannetta hakijan näkökulmasta.

Avoimen väylän kasvattamiseen suhtaudumme ainakin nykymuotoisena skeptisesti. Väylä tarjoaa parhaimmillaan joustavan kurkistusmahdollisuuden korkeakouluopintoihin, mutta tällä hetkellä ammattikorkeakouluissa laajasti käytössä oleva 50-60op väyläopinnot, jotka suoritetaan normaaleissa opiskelijaryhmissä eivät tätä mahdollisuutta tarjoa. Kyseessä onkin vuoden kestävä maksullinen opiskelu, jonka aikana opiskelija ei ole oikeutettu opintososiaalisiin etuihin. Monissa paikoissa sisäänpääsy on lisäksi hyvin epävarmaa läpi koko opiskeluvuoden. Näemme hyvin epätodennäköisenä, että tällaisena malli lisäisi aliedustettujen ryhmien pääsymahdollisuuksia korkeakoulutukseen.

Tavoite 24

1

Lisähuomioita tavoitteesta 24

-

Tavoite 25

1

Lisähuomioita tavoitteesta 25

-

Tavoite 26

1

Lisähuomioita tavoitteesta 26

-

Tavoite 27

2

Lisähuomioita tavoitteesta 27

SAKKI näkee kansainvälisten opiskelijoiden kasvun positiivisena asiana, kunhan englanninkieliselle koulutukselle taataan riittävät resurssit eikä se heikennä suomalaisten opiskelijoiden mahdollisuuksia opiskella suomeksi tai ruotsiksi

Tavoite 28

1

Lisähuomioita tavoitteesta 28

Pidämme hyvin tärkeänä, että tänne opiskelemaan tulijat saadaan integroitua suomalaiseen yhteiskuntaan ja työelämään.

Tavoite 29

1

Lisähuomioita tavoitteesta 29

-

Tavoite 30

1

Lisähuomioita tavoitteesta 30

-

Tavoite 31

1

Lisähuomioita tavoitteesta 31

-

Tavoite 32

2

Lisähuomioita tavoitteesta 32

Näemme tavoitteen erittäin hyvänä ja näemme että opiskelija-/ylioppilaskunnilla on asiassa tärkeä rooli, mutta emme lähde sanelemaan heille toimintaa ulkopuolelta.

Tavoite 33

1

Lisähuomioita tavoitteesta 33

-

Tavoite 34

1

Lisähuomioita tavoitteesta 34

-

Tavoite 35

1

Lisähuomioita tavoitteesta 35

-

Tavoite 36

1

Lisähuomioita tavoitteesta 36

-

Tavoite 37

1

Lisähuomioita tavoitteesta 37

-

Tavoite 38

1

Lisähuomioita tavoitteesta 38

Korkeakoulussa opiskelun mahdollisuuksia arvioidessaan koulutuksesta välittyvä avoimuuden ja eri ryhmät huomioiva mielikuva on tärkeää varsinkin aliedustetuille ryhmille.

Tavoite 39

1

Lisähuomioita tavoitteesta 39

-

Tavoite 40

1

Lisähuomioita tavoitteesta 40

-

Tavoite 41

1

Lisähuomioita tavoitteesta 41

-

Tavoite 42

1

Lisähuomioita tavoitteesta 42

-

Tavoite 43

1

Lisähuomioita tavoitteesta 43

-

Tavoite 44

1

Lisähuomioita tavoitteesta 44

-

Tavoite 45

1

Lisähuomioita tavoitteesta 45

Pilottihanke on tervetullut ja puuttuu oikeisiin haasteisiin valintojen taustalla.

Tavoite 46

1

Lisähuomioita tavoitteesta 46

-

Tavoite 47

1

Lisähuomioita tavoitteesta 47

-

Tavoite 48

1

Lisähuomioita tavoitteesta 48

-

Tavoite 49

1

Lisähuomioita tavoitteesta 49

-

Tavoite 50

1

Lisähuomioita tavoitteesta 50

-

Lausunnonantajan muita huomioita luonnoksesta

SAKKI pitää saavutettavuussuunnitelmaa tarpeellisena ja tervetulleena. Suunnitelmassa tarkastellaan teemaa laajasti ja moniulotteisesti. Samalla kun korkeakoulutuksen sisäänottoa laajennetaan, on tärkeää huolehtia että koulutus on kaikille saavutettavaa ja kaikki huomioivaa. Suunnitelmassa olisi hyvä olla esitettyjen toimenpiteiden lisäksi myös tavoitetasot ja tavoiteaikataulu näiden saavuttamiseksi.

Kansainvälisestä vertailusta löydettiin hyviä toimintapoja, mutta vertailu olisi saanut olla vieläkin laajempi. Nyt moni toimenpide jäi nykyisen järjestelmän muokkauksen tasolle, eikä kovin radikaaleja muutoksia esitetty. Radikaalit muutokset eivät ole itseisarvo, mutta suomalaisesta järjestelmästä poikkeavat lähestymistavat voisivat tuoda uutta näkökulmaa myös oman järjestelmämme tarkasteluun.

Toimet edellyttävät tarpeeksi resursseja sekä kansallista tukea ja ohjausta. Käytäntöjä on turha luoda jokaisessa korkeakoulussa alusta asti yksin. nykyisten toimien viilausta ja fiksailua.

Jäimme kaipaamaan hieman tarkempia toimenpiteitä muiden kuin maahanmuuttajataustaisten opiskelijaryhmien kohdalla. Vaihtoehtoisesti toimenpiteitä olisi hyvä myöhemmässä vaiheessa tarkentaa, jotta kävisi selväksi, miten eri aliedustettujen ryhmien tilanteeseen eri toimenpiteillä pyritään vaikuttamaan.

Samoin olisimme mieluusti nähneet lisätarkastelua toimeentulon ja alueellisen saavutettavuuden näkökulmista. Vaikka näihin liittyvät toimenpiteet ovat pitkälti kansallisia eivätkä korkeakoulujen päätettävissä, olisi niiden tarkastelu sopinut tehtävänantoon. Miten esimerkiksi opintojen aikainen toimeentulo, tai opiskelijan taloudellinen tausta, vaikuttaa työssäkäyntiin ja sen seurauksena myös läpäisyyn? Läpäisyssä tarkasteltiin mm. sukupuolen eroja, mutta laajempikin eri taustaisten opiskelijoiden läpäisyn tarkastelu toisi lisää näkökulmia tukitoimien tarpeeseen. Samoin toisen asteen valintojen merkitys korkeakoulutukseen pääsyyn tai läpäisyyn jäi tarkastelematta. Miten esimerkiksi vuosi vuodelta lisääntyvä opintolainan määrä ammatillisessa koulutuksessa vaikuttaa jatko-opintohalukkuuteen ja -valmiuteen? Millaisiin alavalintoihin iso lainamäärä ohjaa?

Vaikka tässä suunnitelmassa pitäydettäisiin korkeakouluja koskevissa toimitissa, olisi hyvä kirjata ylös se, mitä kansallisia toimia teemaan liittyy ja miten esimerkiksi sosiaaliturvauudistus tai koulutuspoliittinen selonteko teeman huomioivat.

Tujula Matti
Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto - SAKKI ry